

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HANUERE 11, 1917.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana.
HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Kawana ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti nei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana o te Tomionona o Niu Tireni, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

RANGITOTO A Nama 25B Poraka: E 616 nga eka e 2 nga paati e 29 nga ruuri; Takiwa Ruuri o Mangaorongo, Wharepapa, Pakaumanu, me Ranginui.

Rangitoto A Nama 26B Poraka: E 569 nga eka e 23 nga paati; Takiwa Ruuri o Ranginui.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Mema o te Royal Victorian Order, Kawana, Tino Rangatira o te Tomionona o Niu Tireni me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tomionona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te iwa o nga ra o Hanuere, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma whitu.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Kahiti--A.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana.
HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Kawana ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana o te Tomionona o Niu Tireni, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

KATOA tera wahi whenua kei roto i te Takiwa Whenua o Taranaki, tona nui kotahi rau e rua tekau (120A) nga eka, nui atu iti iho ranei, e mohiotia ana ko tetahi wahi o Aorangi B Nama 1A, kei roto i Poraka IV, Takiwa Ruuri o Totoro, ara ko katoa o te wahi o Aorangi B Nama 1A Poraka e takoto nei i te taha raki o Mapiu Awa.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Mema o te Royal Victorian Order, Kawana, Tino Rangatira o te Tomionona o Niu Tireni me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tomionona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rima o nga ra o Hanuere, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma whitu.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana.
HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Kawana ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakatu kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

RANGITOTO-TUHUA 38c 1c: £ 225 eka i ruuri 18 paati; Takiwa Ruuri o Ongarua me Hurakia.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Mema o te Royal Victorian Order, Kawana, Tino Rangatira o te Tominiona o Niu Tirenī me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te rima o nga ra o Hanuere, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma whitu.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Whakaatanga kia Utua nga Rewenu o tetahi Whenua kei nga Tangata no ratou taua Whenua.

LIVERPOOL, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma tahi o nga ra o Tihema, 1916.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona toru rau e toru tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, ko nga moni-reti, moni-hoko, me era ata moni i hua mai i te tukunga o tetahi whenua e tetahi ropu kaporeihana i raro i Wahi XVII o taua Ture kua rawa, ki te kore i matua whakaatia e te Kawana i roto i tona Kaunihera, e utua ki te komiti whakahaere ki te ropu kaporeihana ranei.

A notemea ko nga tangata no ratou te whenua e mohiotia ana tona ingoa ko Whangaparaoa Nama 2k, tona nui e 7,075 nga eka, nui atu iti iho ranei, kua oti te whakapareihana i raro i nga tikanga o taua Ture a kua ata whakaturia he komiti whakahaere mo ratou: A notemea kua riihita e taua komiti nga eka e 5,000, nui atu iti iho ranei, ki a Hone Waitete, tetahi o nga tangata no ratou taua whenua, mo nga tau e rua tekau ma tahi me te whai mana ki te whakahou i te riihi mo etahi atu tau e rua tekau ma tahi:

A notemea kua puta te kupu a te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waiariki e pai ana ia kia whakaatanga te Kawana, i roto i tona Kaunihera kia utua nga moni reti o taua riihi ki nga tangata no ratou taua whenua.

Na reira, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona toru rau e toru tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaatanga te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaatanga kia utua nga moni reti o taua riihi ki nga tangata no ratou a Whangaparaoa Nama 2k Poraka.

F. W. FURBY,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakakorenga i tetahi Wahi o tetahi Ota Kaunihera i raro i Tekiona 296 o te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma tahi o nga ra o Tihema, 1916.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona rua rau e iwa tekau ma ono o te Ture Whenua Maori, 1909, ko ia Ota Kaunihera i mahia i raro i Wahi XVI o taua Ture, i raro ranei i Wahi II o te Ture Whakanohonoho Whenua Maori, 1907, ka ahei i nga wa katoa kia whakakorea atu—tona katoatanga ranei, mo te taha anake ranei ki tetahi wahi ki etahi wahi ranei o nga whenua e uru ana ki roto—e te Kawana i runga i te Ota Kaunihera.

A notemea ko tetahi wahi whenua e mohiotia ana ko Tutaekuri 1c Nama 4, i runga i tetahi Ota Kaunihera i tubla i te tekau ma waru o nga ra o Pepuere, kotahi mano e iwa rau ma waru, i hoatu ki raro i nga tikanga o Wahi XVI o te Ture Whenua Maori, 1909: A notemea kua wehe-wehea taua whenua e te Kooti Whenua Maori, kia toru ona wawabanga, ara, ko Tutaekuri 1c 4A, Tutaekuri 1c 4B, me Tutaekuri 1c 4c.

A notemea kua whakaatanga te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tairawhiti kia mutu taua whenua te ekengia e taua Wahi XVI o taua Ture.

Na reira, a His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te whakaatanga me te tohutohu a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakakore i te wahi anake o taua Ota Kaunihera e pa ana ki Tutaekuri 1c 4B.

F. W. FURBY,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakakorenga i tetahi Wahi o tetahi Ota Kaunihera i raro i Tekiona 296 o te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma tahi o nga ra o Tihema, 1916.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona rua rau e iwa tekau ma ono o te Ture Whenua Maori, 1909, ia Ota Kaunihera i mahia i raro i Wahi XVI o taua Ture, i raro ranei i Wahi II o te Ture Whakanohonoho Whenua Maori, 1907, ka ahei i nga wa katoa kia whakakorea atu—tona katoatanga ranei, mo te taha anake ranei ki tetahi wahi ki etahi wahi ranei o nga whenua e uru ana ki roto—e te Kawana i runga i te Ota Kaunihera.

A notemea i runga i te mana o tetahi Ota Kaunihera i tubla i te toru tekau o nga ra o Akuhata, kotahi mano e iwa rau ma iwa, a i runga hoki i nga tikanga o tekiona rua rau e iwa tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909, hoatu ana te poraka whenua e mohiotia nei ko Taumataomanu 2B ki raro i nga tikanga o Wahi XVI o taua Ture.

A notemea kua whakaatanga te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waiariki kia whakakorea te wahi o taua Ota Kaunihera e pa nei ki taua poraka whenua.

Na reira, a His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te whakaatanga me te tohutohu a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakakore i te wahi anake o taua Ota Kaunihera e pa ana ki Taumataomanu Nama 2B Poraka.

F. W. FURBY,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakakore i tetahi Wahi o tetahi Ota Kaunihera e Arai ana i nga Tuku Parawete katoa o etahi Whenua Maori.

LIVERPOOL, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te iwa o nga ra o Hanuere, 1917.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, ko ia Ota Kaunihera i raro i taua tekiona ka ahei i nga wa katoa te whakarere ke te whakakore atu ranei:

Na reira, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te whakahaerenga me te whakatutuki-

tanga i nga kaha me nga mana kua huaina i runga nei, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiiona, tenei ka whakakore i te wahi o te Ota Kaunihera e whakaaturia nei e Wahi I o te Kupu Apiti ki tenei, ara tona wahi anake e pa ana ki te whenua e whakahuatia nei i roto i Wahi II o taua Kupu Apiti.

KUPU APITI.

WAHI I.

Ota Kaunihera i raro i tekiona 363 o te Ture Whenua Maori, 1909, i tuhia i te 30 o Oketopa, 1916, a i perehitia ki roto ki te *New Zealand Gazette* o te 2 o nga ra o Noema, 1916, e pa ana ki nga wawahanga o Tutaekuri 1c Poraka.

WAHI II.

Tutaekuri 1c 4b Poraka: E 874 eka e 3 ruuri e 26 paati; Takiwa Ruuri o Taramarama.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri

Panuitanga kua kore tetahi Whenua e Ekengia e Wahi XV o te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te rua tekau ma tahi o nga ra o Tihema, 1916.

Tu ana i reira:

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, ka ahei te Kawana i ia wa i ia wa, i runga i te Ota Kaunihera, ki te ki ko tetahi whenua e ekengia

ana e Wahi XV o te Ture Whenua Maori, 1909, a kua tau atu hoki ki tetahi Poari Whenua Maori, me mutu te ekengia e taua Wahi o taua Ture, a me whakahoki atu ano ki nga Maori no ratou taua whenua.

A notemea ko te whenua a whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, e mohiotia nei ko Paeroa 2G Nama 8 Poraka, i runga i te mana o tetahi Ota Kaunihera i tuhia i te wahi o nga ra o Hune, 1907, i whakaputaina i raro i tekiona waru o te Ture Whakanohono Whenua Maori, 1905, a i runga hoki i te mana o nga tikanga o tekiona rua rau e toru tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, i ekengia ana i naianei e Wahi XV o taua Ture, a kua tau ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tairawhiti i runga i tera aronga:

A notemea kua marama te Kawana kaore taua whenua e ekengia ana e tetahi riihi, raihana, kanataraka hoko, ahua tuku ke atu ranei, a kaore kau he moni e tiaatingia ana ki runga ki taua whenua ki nga reweniu ranei o taua whenua i raro i nga tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909.

Na reira, ko Hia Excellency te Kawana o te Tominiiona o Niu Tiren i runga i te whakahaerenga me te whakaututukitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiiona, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, me mutu te ekengia e Wahi XV o te Ture Whenua Maori. 1909.

KUPU APITI.

KATOA tera piihi tera wahi whenua ranei e mohiotia ana ko Paeroa 2G Nama 8 Poraka, tona nui e 288 nga eka 1 ruuri e 20 nga paati, nui atu iti iho ranei, kei roto i te Takiwa Ruuri o Opoiti, Takiwa Whenua o Haaki Pei.

F. W. FURBY,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

APERATA KOOTI MAORI KI TIKITIKI A TE 26 O NGA RA O HANUERE, 1917.

Tari Kooti Whenua Maori, Kibipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Aperata Kooti Maori ki Tikitiki, a te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, ki te whakawa ki te uiui hoki i te tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei.

Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki aua tono me tae ki reira a taua ra.

I tuhia i tenei te 23 o nga ra o Tihema, 1916.

HERORA KAA, Kai-rehita.

[Kihipane, 1917-3.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TUARUA.

Nama.	Kai-tono.	Nga Ingoa o nga Whenua.	Nga Whakataunga e Piiatia ana.
1	Tipiwai Houkamau me etahi atu	Puhunga Nama 2	Mo te whakatau i raro i tekiona 12, Ture 1915, Nama 63.
2	Auaru Ngamu me etahi atu	Puhunga Nama 2	Mo te whakatau i raro i tekiona 12, Ture 1915, Nama 63.
3	Hohepa Tangoiro	Puhunga Nama 2	Mo te ota whakatu kai-riiwhi ki a Maraea Whakaki.
4	Riwai Rangihuna	Kaiinanga 3, Rotokautuku 1b	Mo te ota whakatu kai-riiwhi ki a Arapera Ngakaho.
5	Pahoe Morete	Ahikouka 1c, Waiomatatini	Mo te ota whakatu kai-riiwhi ki a Riria te Pu.
6	C. W. Ferris me etahi atu	Waipiro 1, 2, 2a ki 2c, 3, 4, 5a ki 5c	Mo runga i te whakahaerenga i nga hea.
7	Enoka Rukuata	Akuaku Rato	Mo te ota whakatu kai-riiwhi ki a Roka Wahawaha.
8	Enoka Rukuata	Akuaku Rawhiti	Mo te ota whakatu kai-riiwhi ki a Roka Wahawaha.
9	Wi Perana me etahi atu	Marangairoa 1c	Mo te ota roherohe o te 17 o Tihema, 1915.
10	Pahoe Morete	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
11	Neri Maukau me etahi atu	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
12	Mohi Tapimaunga	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
13	Paora Hoenga	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
14	Neho Kopuka	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
15	Heni Morete me etahi atu	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
16	Wi Hochoe	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
17	R. H. Tawhiri	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
18	Pine Tamahori	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
19	Paki Obuka me etahi atu	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
20	Horomona Teo Paipa	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
21	Te Rina Paruparu	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.
22	Kereama Tihema me etahi atu	Poroporo	Mo te whakawakanga o nga take paanga.

Panuitanga i raro i Wahanga 2, Tekiona 27, o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913.

HE whakaaturanga tenei i raro i nga tikanga o wahanga 2 o tekiona 27 o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913. Ko te Perehitini o te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Wairiki i a ia e nobo ana i runga i taua tuunga ona i whakahaere i tona mana Tiati o te Kooti Whenua Maori ki te whakatu i nga tangata e mau ake nei nga ingoa i te rarangi tuatahi o te Kupu Apiti ki tenei hei kai-riiwhi mo te paanga o te tangata e mau nei tona ingoa i roto i te rarangi tuarua o taua Kupu Apiti, ki te whenua e mau nei i te rarangi tuatoru. Na ko nga tangata e hiahia ana ki te piira i taua ota me tuku mai a ratou piira i roto i nga wiki e ono i muri iho i te ra i panuitia ai tenei whakaaturanga.

KUPU APITI.

Rarangi Tuatahi.	Rarangi Tuarua.	Rarangi Tuatoru.
1. Winiata Matia ..	Harete Matia	Ngapuna Nama 1b Nama 5A.
2. Te Porokaiwhiria Matia ..		
3. Ihaka Matia ..		

I tuhia i tenei te 20 o nga ra o Tihema, 1916.

H. H. KINGI,
Kai-rehita.

Ota i mahia i raro i Tekiona 27 o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913.

MAUNGAUIKA B NAMA 1B.

HE whakaatu tenei tera tetahi ota kua mahia i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e wehewehe ana i taua whenua, ara i Maungauika B Nama 1B Tekiona 1 me 3.

E. P. AARA,
Kai-rehita.

Whakaatu tangohanga Tamaiti Whangai i raro o Wahanga IX o te Ture Whenua Maori, 1909.

Tari Kooti Whenua Maori,
Whanganui, 8 o Hanuere, 1917.

HE whakaaturanga tenei kia mohiotia ai kua hangaa e te Kooti Whenua Maori tetahi ota whakamana i te tangohanga o etahi tamariki whangai i raro i nga tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909, o whakaaturia nei e te Kupu Apiti i raro iho nei.

Na TE MAKE,
Kai-rehita

KUPU APITI.

Te Ingoa o te Kai-tango	Te Ingoa o te Tamaiti.
Hamapiri Tarikama	Ngakirikiri Hamapiri.

Whenua mo nga Maori Whenua-kore o Te Waipounamu.

PANUITANGA.

Te Tari o te Kooti Whenua Maori,
Poneke, te 10 o Hanuere, 1917.

HE panuitanga tenei kia mohio ai nga tangata katoa, kei te 6 o nga ra o Pepuere, 1917, mutu ai te wa e ahei ai nga Maori kore whenua o Te Waipounamu ki te tuku tono mai ki te Kooti Whenua Maori, kia hoatu etahi karaati whenua Karauna mo ratou ki Te Waipounamu, i raro i tekiona 88 o te Ture Tuku Rahui me era atu Whenua, Whakamana hoki i nga Ropu Takiwa, 1916.

Ko nga tono katoa i raro i taua tekiona 88 me tae mai ki te Tumuaiki Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori i mua mai i te 6 o nga ra o Pepuere, 1917.

I tuhia ki Poneke i tenei te 10 o nga ra o Hanuere, 1917.

TIAKIHANA PAAMA,
Tumuaki Kai-whakawa.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Te Waipounamu.

Poneke, 10 o Hanuere, 1917.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Te Waipounamu ki Poneke a te Wenerei, te 24 o nga ra o Hanuere, 1917, i te 10.30 o nga haora i te ata, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu o ona raruraru.

L. A. TOITENEPEKA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	1916/29	Mokete ..	20 Tihema, 1915 ..	Motupipi, Tekiona 160, Nama 3A Nama 1	Matene Raharuhi ki a Edward Percy Bunny me Hugh Fraser Ayson (Bunny me Ayson).
2	1916/50	He hoko ..	..	Whangamoa, Poraka 1, Tekiona 2, Wahanga 2	Kirika Tui ki a Henry Wastney (Maginnity, Son, me Houliker).
3	1917/1	He hoko ..	..	Iitua ..	Ringa Raharuhi ki a Albert Henry Derbyshire (O. me R. Beere).

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI A TE KAWANA KIA WHAKAAETIA TETAHI MOKETE I RARO I TEKIONA 230 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
	1916/29	Motupipi, Tekiona 160, Nama 3A Nama 1 ..	Matene Raharuhi ki a Edmund Perry Bunny me Hugh Fraser (Bunny me Ayson).

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikarou.

Poneke, 10 o Hanuere, 1917.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia ki raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikarou ki Poneke a te Wenerai, te 24 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 10.30 o nga haora i te ata, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu o ona raruraru.

Ko nga tono mo Wairarapa ka whakahaera ki Keretaone a te Turei, te 30 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 10.30 o nga haora i te ata.

L. A. TOTENEPEKA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUPURUTIA Nga Tukunga Whenua.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	1916/21	He rihi	9 Akuhata, 1915	Ngakaroro 5D, Nama 2	Whioi Kerehoma me tetahi atu ki a Ephraim Hawca (R. J. Starley).
2	1916/42	He hoko	23 Pepuere, 1916	Manawatu-Kukutanaki 4D Nama 1, Wahanga 4B Nama 3	Raniera Ranapiri ki a Ihaka Ranapiri (C. H. Treadwell).
3	1916/110	He rihi	12 Hune, 1916	Awaawaroa Nama 1, Wahanga 3B me 3C	Acapata Karacheko Tanerau ki a Arthur Cyrus Mason (Bell, Gully, Bell, me Myers).
4	1916/184	He hoko	23 Hune, 1916	Horowhenua 3D Nama 1, Tekiona 7 me 8	Mare Muruahi ki a Mabel Nell Mackenzie (W. Stewart Park).
5	1916/187	He hoko	15 Mei, 1916	Pahianui B Nama 4	Karaitiana te Tupe ki a William Henry Noble (G. H. Harper).
6	1916/188	He hoko	14 Akuhata, 1916	Himatangi 2B Nama 1A me 2B Nama 4	Meretini Hawca Karenu ki a Edward Daniel Barber (G. H. Harper).
7	1916/231	He rihi	12 Akuhata, 1916	Tutaekara, Wahanga 2, Rota 6B, Tekiona 115	Te Ao Tataurangi Mikaera ki a John Joseph Bourke (Brown, Neave, me Courtney).
8	1916/237	He rihi	9 Mei, 1916	Pachua 6B Nama 2	Ani Haumaewa Marere me etahi atu ki a Henry Galbraith (Bell, Gully, Bell, me Myers).
9	1916/238	He rihi	6 Hune, 1916	Pachua Nama 3	Hiria Karauia me etahi atu ki a Henry Galbraith (Bell, Gully, Bell, me Myers).
10	1916/243	He rihi	6 Hune, 1916	Manawatu-Kukutanaki 4D Nama 1, Wahanga 4C	Parekarewa Eru ki a Te Hiwi Ranapiri (C. H. Treadwell).
11	1916/247	He rihi	21 Hune, 1916	Manawatu-Kukutanaki 4D Nama 1, Wahanga 3B	Mihipika Pehara ki a Te Hiwi Ranapiri (C. H. Treadwell).
12	1916/257	He rihi	3 Mei, 1916	Katihiku Nama 2B me 2C	Pirimona Hapi me etahi atu ki a Hemi Kupa Hawca (George H. Harper).
13	1916/261	He hoko	23 Mei, 1916	Nuunimaroro	Pitiera Taipua ki a George MeBeath me Robert Lee (Kirk me Rapley).
14	1916/265	He rihi	30 Hepetema, 1916	Himatangi 5A Nama 2	Mere Hoterini ki a George Otho Barber.
15	1916/281	He rihi	27 Oketopa, 1916	Himatangi 3A Nama 3F	Hihit Tutere me etahi atu ki a Agnes Henrietta Barber (Field, Luckie, me Sladden).
16	1916/282	He rihi	20 Hepetema, 1916	Komangarautawhiri A Nama 2	Ngawaina Hanikamu me etahi atu ki a Hohua Rawiri Puaha Prosser (Morrison me Smith).
17	1916/283	He rihi	28 Akuhata, 1916	Takapuwhia H Nama 2	Matenga te Hiko ki a Hohua Rawiri Puaha Prosser (Morrison me Smith).
18	1916/289	He rihi	3 Hepetema, 1916	Waha-o-te-Marangai Nama 1F	Hannah Cootes me etahi atu ki a James Best (Kirk me Rapley).
19	1917/3	He rihi	18 Oketopa, 1916	Pukehou 4B Nama 3, Wahanga 1	Asi Kauti ki a George Bevan (Bell, Gully, Bell, me Myers).
20	1917/4	He hoko	15 Noema, 1916	Gethsemane Nama 7C	Maata Mahupuku ki a Zee Riddiford (Bell, Gully, Bell, me Myers).
21	1917/5	He rihi	27 Oketopa, 1916	Manawatu-Kukutanaki 4D Nama 1, Wahanga 5	Hapimana Waitete me etahi atu ki a Arthur Clayton Drake (Bell, Gully, Bell, me Myers).
22	1917/6	He rihi	14 Tihema, 1916	Manawatu-Kukutanaki 4D Nama 1, Tekiona 4C	Parekarewa Eru ki a Leota Constance Drake (Bell, Gully, Bell, me Myers).
23	1917/10	He hoko	3 Noema, 1916	Horowhenua 3E Nama 2, Tekiona 8	Tanguru Paki me etahi atu ki a William Pringle (W. Stewart Park).
24	1917/11	He hoko	16 Noema, 1916	Horowhenua XI A Nama 11	Peene Tikara ki a Walter Ryder (W. Stewart Park).
25	1917/13	He rihi	15 Tihema, 1916	Horowhenua XI B Nama 20A	Unaiki te Whati ki a Lindsay Graham McDonald (W. Stewart Park).
26	1917/14	He rihi	18 Tihema, 1916	Horowhenua XI B 41, Raki B 3, Tekiona 1	Parahi Reihana me tetahi atu ki a Lindsay Graham McDonald (W. Stewart Park).

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA Nga Tukunga Whenua.

Naama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
27	1917/15	He rihi ..	4 Noema, 1916 ..	Horowhenua XI B 41, Raki B 3, Tekiona 2	Tapita Himiona me etahi atu ki a Lindsay Graham McDonald (W. Stewart Park).
28	1917/16	He rihi ..	18 Tihema, 1916 ..	Horowhenua XI B, Nama 20	Parahi Reihana ki a Lindsay Graham McDonald (W. Stewart Park).
29	1917/17	He rihi ..	4 Noema, 1916 ..	Horowhenua XI B 41, Raki B 3, Tekiona 3	Muna te Pac me tetahi atu ki a Lindsay Graham McDonald (W. Stewart Park).
30	1917/18	He rihi ..	4 Tihema, 1916 ..	Horowhenua XI B Nama 10 me 12	Mohi Rakuraku ki a Lindsay Graham McDonald (W. Stewart Park).
31	1917/26	He mokete ..	2 Hanuere, 1917 ..	Whakarangirangi 29N, Wahanga 12 me 13	Elizabeth me Frederick Cootes ki a Byron Paul Brown (Kirk me Rapley).
32	1917/27	He rihi ..	30 Hune, 1916 ..	Pukekaraka C ..	Mereana Kerei me etahi atu ki a Martha Edward Taylor (George H. Harper).
TONO MO KEREITAONE.					
33	1916/246	Whakawhiti rihi	22 Akuhata, 1916 ..	Whakatomotomo Nama 4, 5A, me 5B	Hoani te Whaiti ki a Sinclair Thomas Thompson (Tate me Thompson).
34	1916/252	He rihi ..	21 Akuhata, 1916 ..	Okoua Nama 2c ..	Taiawhio te Tau ki a Ann Sinclair (Tate me Thompson).
35	1916/253	He rihi ..	21 Akuhata, 1916 ..	Taratahi 391c Nama 1B ..	Kahutahu Ngairo me etahi atu ki a Joseph Udy (Tate me Thompson).
36	1916/267	He rihi ..	12 Oketopa, 1916 ..	Te Whiti Tonga 1D Nama 3A	Hiria Raharuhi ki a Archibald Montgomery (S. J. Moran).
37	1916/268	He rihi ..	10 Oketopa, 1916 ..	Te Unuuuu Nama 2A ..	Piripi Waaka ki a Robert William Cameron (S. J. Moran).
38	1916/269	He rihi ..	10 Oketopa, 1916 ..	Te Unuuuu Nama 2D ..	Manaena Waaka ki a Robert William Cameron (S. J. Moran).
39	1916/270	He rihi ..	25 Oketopa, 1916 ..	Te Unuuuu Nama 2B ..	Maraea Iraia ki a Robert William Cameron (S. J. Moran).
40	1916/301	He hoko ..	6 Hurae, 1916 ..	Pukengaki Nama 18 ..	Taare Turi ki a William Marshall Jury (Gawith me Logan).
41	1917/7	He rihi ..	15 Noema, 1916 ..	Te Whiti Tonga 2c Nama 1E	Hemi Taepa ki a Leonard Holloway (S. J. Moran).
42	1917/8	He hoko ..	1 Tihema, 1916 ..	Te Whiti Tonga 2c Nama 1E	Hemi Taepa ki a Leonard Holloway (S. J. Moran).
43	1917/9	He rihi ..	11 Noema, 1916 ..	Te Whiti Tonga Nama 2 1D Nama 3A me Nama 1B	Wirihana Pinia ki a Leonard Holloway (S. J. Moran).

TONO I RARO I Nga Tikanga o Tekiona 341 o te Ture Whenua Maori, 1909. Kia Whakaitia he Huinga o nga Tangata no ratou te Whenua e Whakahuatia ana i raro iho nei.

Naama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Motini hei Whiriwhiri.
44	1916/290	He rihi ..	Wainui-o-Mata, Tekiona 22	Ko te whenua me rihi atu ki a Frederick Robert Morison mo te 21 tau mo te moni rite e rite ana ki te rima paiheneti o te wariu Kawanatanga mo nga tau kotahi tokau tuatabi o te rihi, a kia rima paiheneti ano i runga i te wariu a te Kawanatanga mo te toenga o te rihi (O. me R. Beere).
45	1917/2	He hoko ..	Wainui B Nama ..	Ko te whenua me hoko atu ki a William Wilson Smith mo te moni e £7 10s. 6d. mo te eka (Bell, Gully, Bell, me Myers).
46	1917/12	He rihi ..	Horowhenua XI B 41 Raki B 3, Tekiona 4	Ko te whenua me rihi atu ki a Lindsay Graham McDonald mo te rua tekau ma tahi tau mo te moni reti e £34 mo te tau mo nga tau tekau tuatabi, a kia rima paiheneti i runga i te wariu a te Kawanatanga ka mahia i te tau 1927 mo te toenga o te rihi (W. Stewart Park).

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA KIA WHAKAARIA TETAHI MOKETE I RARO I TEKIONA 230 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Naama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
47	1917/26	Whakarangirangi 29N, Wahanga 12 me 13	Elizabeth me Frederick Cootes ki a Byron Paul Brown (Kirk me Rapley).

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato-Maniapoto.

Akarana, 3 Hanuere, 1917.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu he huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato-Maniapoto ki Ngaruawabia a te Wenerei, te 31 o nga ra o Hanuere, 1917, i te 10 o nga haora i te ata, ki te uiui i nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tubia ki raro nei, me era atu take e whakatakotoria tikatia ana ki tona aroaro.

Tenei hoki ka panuitia, kia mohio ai nga taha katoa, haunga ia ki te whakaaturia he take tika e kore ai e peratia, tera ka whakakorea e te Poari, mo te korenga i whakahaerea, era o nga tono e huaina ana i raro nei "He tono i nukuhia i tera tuunga o te Poari." kaore e whakahaerea ana a taua huinga o te Poari.

A. G. HOLLAND (TE HORANA), Perehitini.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.					
1	4962	He hoko	10 Hurae, 1912	Waipipi Rota 358	Packau Kaihan me etahi atu ki a Kati Tipene.
2	6250	He hoko	.. ..	Rota 8 me 9, Mangere, me 209A, Manurewa	Rota Wi Tara ki a Percy Parker Espie Dufaur.
3	7070	He rihi	25 Hanuere, 1915	Rota 63A, Patihi o Waipa	Ngareko Matiha me etahi atu ki a George Rendell, jun., me etahi atu.
4	7938	He hoko	18 Mei, 1916	Rota 99c, Onewhero	Herewini Heihei me etahi atu ki a Mary Muir.
5	7928	He hoko	.. ..	Rota 42, Parihi o Waipa	Nga Maori ki a J. A. Runciman.
6	7958	He hoko	1 Oketopa, 1915	Rota 99k 2, Onewhero	Nukuhia Tai me etahi atu ki a Te Ewe Hohua.
7	8068	He hoko	20 Machi, 1916	Maungatautari Nama 2B	Kiha Kumeroa ki a Albert L. Allen.
8	8070	He hoko	.. ..	Te Akau A 7A	Kimura Hairuha me etahi atu ki a Hazel M. Kinder.
9	8163	He hoko	.. ..	Te Akau D 3B 1	Wetckia Pihama ki a T. A. B. Hudson.
10	8353	He hoko	19 Hurae, 1916	Te Au-o-Waikato A 5B 2	Kiriwai Huhana ki a Francis Joseph Marshall.
11	8358	He hoko	.. Tihema, 1915	Te Awaroa B 4, Tekiona 6	Mere te Wai Ruhi me etahi atu ki a Mary Grey.
12	8412	He hoko	11 Akuhata, 1916	Rota 64, Karaka	Wiremu Watene Tautari ki a Pepa Kirkwood me etahi atu.
13	8415	He hoko	12 Hune, 1916	Rota 62B 5, Waipa	Matapuna Tewi Kingi ki a Matu Hinau.
14	8432	He hoko	12 Hurae, 1916	Rota 7B, Opuatia 11B	Hone Hira te Aho me etahi atu ki a Thomas Francis Muir.
15	8439	He hoko	17 Aperira, 1916	Opuatia 11C 3A	Haroma Netana Takaroki me etahi atu ki a Amelia Muir.
16	8441	Hei aroha	13 Hune, 1916	Rota 18B, Onewhero	Hone Taikawa ki a John Clark.
17	8443	He hoko	2 Akuhata, 1915	Onewhero, Rota 70D	Mere Hira te Aho me etahi atu ki a Olive Muir.
18	8445	He rihi	.. ..	Waipa 62A 3	Anaru Eketone me etahi atu ki a Hori Takercii.
19	8452	He hoko	26 Akuhata, 1916	Rota 106, Tamahere	Te Hiamoe Hamuera me etahi atu ki a Michael McKendry.
20	8457	He hoko	29 Hurae, 1916	Maungatautari 5A 1F 2	Mere Rangitetaa ki a Tamehana Ngatoro.
21	8467	He rihi	.. ..	Taupiri 474B 1	Parewhakaipu Kirihipu ki a Charles O. Phair.
22	8468	He rihi	.. ..	Taupiri 474B 3	Horima Pahoro me etahi atu ki a Charles O. Phair.

HE TONO HOU ENEI.

23	7692	He hoko	9 Hepetema, 1915	Taharoa A Nama 7G	Hone Piopiotahi ki a Taare Maikuku me etahi atu.
24	8475	He hoko	19 Akuhata, 1916	Rangitoto - Tuhua 80B Nama 4	Haerepo Parehuia me etahi atu ki a A. M. Gould me etahi atu.
25	8587	He hoko	8 Noema, 1916	Rota 474B, Tekiona 3, Taupiri	Whakatana Ngakawhi me etahi atu ki a Helen E. Twining.
26	8590	He rihi	6 Noema, 1916	Kawhia O Nama 2, Tekiona 4	Tuwainoa Erueti ki a Ritihia Kaora me etahi atu.
27	8609	He hoko	11 Hepetema, 1916	Rota 130, Waiuku Rato	Ramari Kaihan ki a John Noble.
28	8624	He hoko	.. ..	Puketutu 1B 4A	Patoa Haimona ki a E. G. Beeson.
29	8625	He hoko	17 Oketopa, 1916	Opuatia 13A 2D	Tipa Matenga me etahi atu ki a Margaret Jane Alexander.
30	8627	He hoko	2 Tihema, 1916	Rota 60B 1, Whangape	Taihuri te Ahoaho me etahi atu ki a Edward T. Bain.
31	8636	He hoko	11 Tihema, 1916	Putataka 1C 2A	Ani Ruibana ki a Alfred Cobourne.
32	8637	He hoko	6 Tihema, 1916	Rota 302, Whangamarino	Hume Pihana ki a Michael Gallery.
33	8638	He hoko	6 Mei, 1916	Rota 62B, Koheroa	Te Kiriwai Rangiwaeae me etahi atu ki a David Friedlander.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata o whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
34	8647	He hoko	14 Tihema, 1916	Tahaia B 2c 1	Aneta Horana ki a John William Sloane Robinson.
35	8649	He rihi	2 Tihema, 1916	Rota 65B 2A, Whangape	Tomo Tuhourangi ki a Henry Scribe Marshall.
36	8650	He hoko	17 Noema, 1916	Opuatia Nama 49A Nama 4	Te Hiakai Karaka te Aho me etahi atu ki a Amelia Muir.
37	8651	He rihi	18 Noema, 1916	Whangape 65B 1A	Rahera Taati ki a Henry Scribe Marshall.
38	8652	He hoko	13 Oketopa, 1916	Rota 288, Whangamarino	Hoani Mahi ki a William Swanson, junior.
39	8653	He rihi	2 Noema, 1916	Rota 74, Onewhero	Totara Pumipi me etahi atu ki a James John Crawford.
40	8654	He hoko	30 Oketopa, 1916	Rota 64A 1, Whangape	Hami Maibo ki a Henry Scribe Marshall.
41	8656	He hoko	17 Noema, 1916	Maungatautari 5A 1A 1A 1	Maraa Kercama ki a George Dix.
42	8656	He rihi	10 Akuhata, 1916	Whakahaere Nama 1	Paraku Rapana me tetahi atu ki a David Marshall.
43	8657	He hoko	13 Tihema, 1916	Te Rei-o-Manga Nama 1	Ira Watene me etahi atu ki a Robert Barlow Hudson.
44	8658	He mokete	11 Akuhata, 1916	Rota 64, Karaka	Pepa Kirkwood me etahi atu ki a Wiremu Watene Tautari.
45	8660	He hoko		Maungatautari 5A 1c 4	Te Tili Irea me etahi atu ki a Margaret E. Cornfoot.
46	8661	He hoko	18 Tihema, 1916	Kopuratuwai 3A 2A	Banapia te Ipu ki a E. A. Cooke.
47	8662	He hoko	21 Tihema, 1916	Rota 247, Whangamarino	C. W. Attrill ki a George Robert McCauley.
48	8663	He hoko	8 Tihema, 1916	Rota 251 me 248, Whangamarino	Hone Weeti ki a George Robert McCauley.
49	8664	He rihi	10 Hurae, 1916	Manganika B 1A 2	Tuwaerua Toataua me etahi atu ki a Robert Maxwell.
50	8666	He hoko	27 Tihema, 1916	Waiomu, 2B 1c	Wewi te Teira ki a Winifred Daisy Hanna.
51	8669	He rihi	1 Noema, 1916	Rangitoto-Tuhua 73B 2	Hari Whanonga me etahi atu ki a Donald Stewart.
52	8670	He hoko	28 Oketopa, 1916	Rota 111, Tamahere	Te Raha Peere me etahi atu ki a Kahurangi Eru Kaka.
53	8671	He hoko	3 Oketopa, 1916	Rota 222, Pukete	Waaka Hou Kura me etahi atu ki a Kahurangi Eru Kaka.
54	8672	He hoko	5 Akuhata, 1916	Te Au-o-Waikato A 5B 2	Pareiha Tauheke me etahi atu ki a Taupoki te Aho.
55	8673	He hoko	27 Oketopa, 1916	Rota 101, Tamahere	Paora te Ahuru me etahi atu ki a Teni Tuhakaraina.
56	8674	He hoko	29 Tihema, 1916	Kuaotunu 6B 2	Mereana Paraku me tetahi atu ki a Ernest Deeble.
57	8677	He hoko	21 Noema, 1916	Pukeroa-Hangatiki 1B 1	Ngapero. Huiua ki a William Thomas Hart.
	8678	He hoko	16 Pepuere, 1917	Rota 2, Parihi o Whangape	Wiremu Hitchens Marshall ki a Albert Johnston Huston.

TONO KIA HUIHUI MAI NGA TANGATA I RARO I WAHI XVIII O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o nga Take hei Whiriwhiringa.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.			
59	133	Hauturu Rato Nama 2, Tekiona 3B	(1.) He rihi ki a William Henderson Armstrong mo nga tau e 21 mo nga moni-reti e 2s. 6d. mo te eka, me te whai mana ki te whakahou i te rihi mo etahi atu tau e 21 mo te utu e 5 paihineti o te wariu whakapaingakore. (2.) He hoko ki a William Henderson Armstrong mo te moni e £2 10s. mo te eka.
60	8161	Whaanga Nama 1B	He rihi ki a John McDonald mo nga tau e 42 mo te moni-reti i te tau kia 2s. i te eka mo nga tau e 21 tuatahi, kia 4s. i te eka mo nga tau e 21 whakamutunga.
HE TONO HOU ENEI.			
61	8630	Manuaitu 1B Nama 1	He hoko ki a James Phillips mo nga moni e £2 i te eka.
62	8631	Manuaitu 1B Nama 2	He hoko ki a James Phillips mo nga moni e £3 10s. i te eka.
63	8668	Raoraukanere A, Tekiona 4	He rihi ki a James Henry Phillips mo nga tau e 42 mo nga moni-reti e 2s. 6d. i te eka mo nga tau e 21, e 5s. i te eka mo nga tau e 21 o muri iho.
64	8675	Wharepuhunga Nama 19	He hoko ki te Karauna mo nga moni e rite ana ki te wariu a te Kawanatanga.
65	8676	Wharepuhunga Nama 15	He hoko ki te Karauna mo nga moni e rite ana ki te wariu a te Kawanatanga.

NGA TONO I RARO I WAHI XVIII O TE TURE WHENUA MAORI, 1909, KIA WHAKATUTURUTIA NGA MOTINI I PAHIHIA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o nga Motini.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.			
66	7857	Whatitokarua A	Ko taua whenua me hoko atu ki a Albert Tait me Lawrence William Heaton mo nga moni e £7 i te eka.
67	7305	Mangamahoe D	Ko tana whenua me hoko atu ki a A. Karl mo nga moni e £4 i te eka.
68	6526	Mohoauui	Ko taua whenua me hoko ki a Amy May Phillips mo nga moni e £4 i te eka.
69	7733	Hocotainui Raki 6B 2J	Ko taua whenua me hoko ki a Thomas Goldsworthy mo nga moni e £954.
HE TONO HOU ENEI.			
70	7914	Awaroa B4 Nama 8B 3	Ko taua whenua me hoko ki a Pare Kerei mo nga moni e £2 i te eka.
71	8566	Marutuahu B	Ko taua whenua me hoko ki a Robert A. Wight mo nga moni e £52.
72	8567	Marutuahu A	Ko taua whenua me rihi ki a Robert A. Wight mo nga tau 50 mo nga moni reti e 4s. i te eka mo nga tau e 25, e 5 paihineti o te waiu a te Kawanatanga mo nga tau e 25 o muri atu.

TONO KIA TUKU ATU HE KUPU KI TE KAWANA KIA WHAKAAETIA ETABI MOKETE I RARO I TEKIONA 230 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai Take ana.
HE TONO HOU ENEI.			
73	8611	Marakopa 2C 2B	Kawerau Tamatauke ki a A. W. Haylock.
74	8640	Waiwhau A	Moanaroa Parata ki a Enos Bond me etahi atu.
75	8659	Rota 64, Karaka	Pepa Kirkwood me etahi atu ki a Wiremu Watene Tautari.

TONO I RARO I TEKIONA 23 O TE TURE TAONEHIPI MAORI, 1910.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata nona te Whenua.	Te Ingoa o te Kai hoko
HE TONO HOU TENEI.				
76	8634	Te Kuiti, Poraka XIX, Rota 9	Te Koba Taitoko me etahi atu	Mary Jane Dillicar.

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tokerau.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu he huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tokerau ki Whangarei, a te Mane, te 22 o nga ra o Hanuere, 1917, i te 10.30 o nga haora i te ata, ki te uiui i nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia ki raro nei, me era atu take e whakatakotoria tikatia ana ki tona aroaro.

T. H. WIRIHANA, Perhitini.

[Tokerau 1—1917.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki tana whakahaerenga.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.					
1	2135	He rihi	22 Mei, 1915	Makomako Nama 1	Hare Kainamu me tetahi atu ki a Theodore Hardegg.
2	2516	He hoko	24 Akuhata, 1916	Ruapekapeka 2	Manira Whatarau ki a E. Russek.
3	2536	He hoko	25 Oketopa, 1916	Kareponia 2B 1B	Haare Henare me etahi atu ki a George Smith.
HE TONO HOU ENEI.					
4	2568	He hoko	17 Akuhata, 1916	Pipiwai (tetahi wahi)	Horomona me Hare Pene ki a Eruera Niha.
5	2596	He hoko	30 Noema, 1916	Taraire 2J 1A	Erana Pckana me etahi atu ki a H. Dawson.
6	2603	He rihi	2 Tihema, 1916	Taupo 4	Ani Hukaatai me etahi atu ki a L. M. Lane.
7	2604	He hoko	.. .. .	Waihapa 1A 3B 1	Naku Huiia Ramcka ki a J. S. Lane.
8	2607	He hoko	28 Oketopa, 1916	Horahora 2B 5	Hariata Hona ki a W. McK. Fraser.
9	2608	He hoko	7 Noema, 1916	Horahora 2B 8	Eruera Mahanga me etahi atu ki a W. McK. Fraser.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nome.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
10	2609	He hoko ..	7 Hurae, 1916 ..	Whakapae 2B Raki (tetahi wahi)	Hemi Wi Kinaki me etahi atu ki a F. Young.
11	2611	He hoko ..	14 Noema, 1916 ..	Mangawhati 3 (tetahi wahi)	Kawhena Paki me tetahi atu ki a J. D. McKenzie.
12	2612	He hoko ..	2 Noema, 1916 ..	Mangakowhara B 4R ..	Huria Here me etahi atu ki a S. G. me H. E. Worsp.
13	2613	He hoko ..	— Tihema, 1916 ..	Maungakawakawa 10 ..	Hori Rakete me tetahi atu ki a E. A. Cooke.
14	2614	He hoko ..	— Tihema, 1916 ..	Maungakawakawa 13D ..	Maraea Erueti me tetahi atu ki a E. A. Cooke.
15	2615	He hoko ..	4 Tihema, 1916 ..	Maungakawakawa 13E ..	Pita Hau me tetahi atu ki a E. A. Cooke.
16	2616	He hoko ..	14 Tihema, 1916 ..	Maungakawakawa 14 ..	Whakaeko te Awa me etahi atu ki a E. A. Cooke.
17	2617	He hoko ..	6 Tihema, 1916 ..	Puhata X ..	Ramari Mehaka me tetahi atu ki a H. M. Webster.
18	2618	He hoko ..	30 Noema, 1916 ..	Taraire 2L ..	Tamati Kingi ki a K. C. Deakin.
19	2619	He hoko ..	30 Noema, 1916 ..	Puketapu ..	Hori Tane me etahi atu ki a J. J. me W. E. Bedggood.
20	2620	He hoko ..	5 Tihema, 1916 ..	Wharepoke 2H 4 ..	Wiremu Irimana me etahi atu ki a A. L. Evans.
21	2625	He hoko ..	29 Akuhata, 1916 ..	Pirikotaha 13 ..	Ifera Kaire me etahi atu ki a G. H. Woods.
22	2628	He hoko ..	..	Kaingapokeno 2B 1 ..	Marara Wiremu me tetahi atu ki a Mere Kotene.
23	2629	He hoko ..	16 Tihema, 1916 ..	Taupo 6 ..	Riwhi Moihi ki a L. M. Lane.

HE TONO KIA HUIHUI MAI NGA TANGATA I RARO I WAHI XVIII O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nome.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono hei Whiriwhiri.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.			
24	2490	Punakitere 2B 7G ..	Riwhi ki a M. H. Hitchon mo te 1s. 6d. i te eka mo nga tau e 21 tuatahi, mo te 3s. i te eka mo tetahi atu 21 tau, a me hoko ranei ki a M. H. Hitchon mo te £1 10s. i te eka, mo te naiane wariu ranei a Kawanatanga, ara mo te moni ake o enei.
25	2509	Waikokopu Nama 1 ..	Hoko ki a G. R. Harrison, o Whangarei, mo te moni wariu a te Kawanatanga.
26	2510	Waikokopu Nama 2 ..	Hoko ki a G. R. Harrison, o Whangarei, mo te moni wariu a te Kawanatanga.
27	2511	Waikokopu Nama 3 ..	Hoko ki a G. R. Harrison, o Whangarei, mo te moni wariu a te Kawanatanga.
28	2512	Waikokopu Nama 4 ..	Hoko ki a G. R. Harrison, o Whangarei, mo te moni wariu a te Kawanatanga.
29	2528	Puhipuhi 4A 4R ..	Kia whakahokia taua whenua ki nga Maori.
HE TONO HOU ENEI.			
30	2065	Punakitere 2B 7G ..	Hoko ki a George Elliot mo te wariu a te Kawanatanga.
31	2610	Nihihi 2 ..	Hoko ki a D. J. McBeth, o Punakitere, tangata-mahi paamu, mo te £1 i te eka mo te wariu ranei o naiane a te Kawanatanga, mo te mea ranei o enei i rahi ake i tetahi.
32	2622	Punakitere 2B 7G ..	Hoko ki a J. C. Kent, o Akarana, mo te £1 10s. i te eka.
33	2623	Waima Raki Nama 25 ..	Hoko ki a Henry Nixon, o Okaihau, o te taha hauauru-ma-raki o te poraka mo te £1 10s. i te eka.
34	2624	Kaikou Nama Rota 23 ..	Hoko ki a Clothilde Carrington, o Maengawahine, mo te £1 10s. i te eka.
35	2626	Turipua ..	Hoko ki a Constance Eliza Logan, o Kaitaia, mo te £5 i te eka.
36	2630	Kotuku B, Tekiona 6 ..	Riwhi ki a A. E. Cartier, o Kaikohe, tangata-mahi paamu, mo nga tau e 21 me te mana whakahou i taua riwhi mo tetahi atu 21 tau mo te 2s. 6d. i te eka i te tau mo nga tau e 21 tuatahi, mo te rima paiheneti o te wariu o taua wa a te Kawanatanga mo te toenga o nga tau.
37	2631	Kotuku B, Tekiona 7A ..	Riwhi ki a A. E. Cartier, o Kaikohe, tangata-mahi paamu, mo nga tau e 21 me te mana whakahou i taua riwhi mo tetahi atu 21 tau mo te 2s. 6d. i te eka i te tau mo nga tau e 21 tuatahi, mo te rima paiheneti o te wariu o taua wa a te Kawanatanga mo te toenga o nga tau.
38	2632	Kotuku B, Tekiona 7B ..	Riwhi ki a A. E. Cartier, o Kaikohe, tangata-mahi paamu, mo nga tau e 21 me te mana whakahou i taua riwhi mo tetahi atu 21 tau mo te 2s. 6d. i te eka i te tau mo nga tau e 21 tuatahi, mo te rima paiheneti o te wariu o taua wa a te Kawanatanga mo te toenga o nga tau.
39	2633	Kotuku B, Tekiona 8 ..	Riwhi ki a A. E. Cartier, o Kaikohe, tangata-mahi paamu, mo nga tau e 21 me te mana whakahou i taua riwhi mo tetahi atu 21 tau mo te 2s. 6d. i te eka i te tau mo nga tau e 21 tuatahi, mo te rima paiheneti o te wariu o taua wa a te Kawanatanga mo te toenga o nga tau.
40	2636	Maungapohatu Raki ..	Kia whakahokia te whenua ki nga Maori.

TONO I RARO I TEKIONA 96 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1913.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.
HE TONO TENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.			
41	2186	Hone te Karu me etahi atu ..	.. Te Hororoa.
HE TONO HOU ENEI.			
42	2450	Hare Popata ..	.. Konoti A Nama 5 Raki.
43	2606	Whakamana Ngahoari ..	.. Ruapekapoka 1c.
44	2621	Maraea Renata me etahi atu ..	.. Pipiwai 2e 1.
45	2634	Riri Maihi P. Kawiti me etahi atu ..	.. Kaikou D.
46	2635	Akarana Rewi me etahi atu ..	.. Pipiwai 2g.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Marutuahu A i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Marutuahu A, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Manaia a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 9.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me riihi ki a Robert A. Wight mo nga tau e 25 mo te moni reti e rite ana ki te 10 paiheneti o te wariu a te Kawanatanga.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Marutuahu B i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Marutuahu B, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 2.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a Robert A. Wight mo nga moni e rite ana ki te wariu a te Kawanatanga.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Awaiti 1j 2b 2b i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Awaiti 1j 2b 2b, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 2.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoki ki a Elizabeth Craw mo nga moni e £2 i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Moehau 3d Nama 3 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Moehau 3d Nama 3, i

Kahiti—C.

runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 2.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a Peke Tupaea mo nga moni £1 5s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rawhitiroa B Nama 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rawhitiroa B Nama 2, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 2.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki te Karauna mo nga moni e £355.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Piraurahi Nama 4b i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Piraurahi Nama 4b, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 2.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a John Albert Endean mo nga moni e rite ana ki te wariu a te Kawanatanga.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tahuroa Nama 1e i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tahuroa Nama 1e, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames a te Paraire, te 26 o nga ra o Hanuere, 1917, a te 2.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a Innes Russell Taylor mo nga moni e £2 10s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 5 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Waipa, Rota 66b 3c, i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Waipa, Rota 66b 3c, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Ngaruawahia a te Paraire, te 2 o nga ra o Pepuere, 1917, a te 2 o nga haora i te awatea, hei whitiwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko nga moni ruuri o taua poraka hei utu ki te Karauna me whakaa ki nga moni reti me etahi atu moni kei te Poari e pupuru ana mo te taha ki nga tangata no ratou taua whenua.”

I tubia ki Akarana i tenei te 23 o nga ra o Noema, 1916.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Te Akau D 6b 3b i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Te Akau D 6b 3b, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Waitetuna a te Haterei, te 3 o nga ra o Pepuere, 1917, a te 3 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki te Karauna mo nga moni e £400.”

I tubia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Haeuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whaanga Nama 2a i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Whaanga Nama 2a, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Raglan a te Haterei, te 3 o nga ra o Pepuere, 1917, a te 10 o nga haora i te aia, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a Eric Arthur Langley mo nga moni e £2 i te eka.”

I tubia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hanuere, 1917.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Pukepoto Nama 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Pukepoto Nama 2, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Kaitiaki a te Paraire, te 2 o nga ra o Pepuere, 1917, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko ki a Thomas Stewart Houston mo te utu e £5 i te eka.”

I tubia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hanuere, 1917.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whenua Maori ka Hokona i runga i te Tena (Tender) e Tuwhera ana ki te Katoa.

Tari o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato-Maniapoto, Akarana, 12 Tihema, 1916.

HE Panuitanga tenei, i runga i nga ritenga o te Ture Whenua Maori, 1909, me nga rekureihana i raro i taua Ture, ka ahei te tukua-tuhituhi mai i nga tena (*tenders*) ki te tari o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato-Maniapoto, kei Akarana, tae noa ki te 5 o nga haora i te ahiahi o te Mane te 29 o nga ra o Hanuere, 1917, mo te hoko o nga whenua e huaina nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei.

KUPU APITI.

TAKIWA WHENUA O AKARANA. NGA TAKIWA RUURI O MANGAORONGO, O TUHUA, ME HARATAUNGA.

Rangitoto A 18a Nama 2.

ROTA 1, Wahanga 13, Poraka XI, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 302 eka e 2 ruuri; £1 5s. a raro o te utu mo ia eka.

He kapi i te rarauhe me te manuka tenei whenua, he pai tonu takoto.

Rota 2, Wahanga 7, Poraka XII, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 359 nga eka; £1 5s. a raro o te utu mo ia eka.

Rota 3, Wahanga 8, Poraka XII, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 306 nga eka; £1 5s. a raro o te utu mo ia eka.

He kapi enei whenua i te rarauhe me te manuka, haunga te 60 eka kei runga i Wahanga 7, he ngaherehere tera; he whai wai, he whenua pai mo te hipi.

Rota 4, Wahanga 9, Poraka XII, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 330 nga eka; £1 15s. a raro o te utu mo ia eka.

He rarauhe he manuka nga taru o runga; he pai te oneone.

Rota 5, Wahanga 1, Poraka XVI, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 457 nga eka; £1 a raro o te utu mo ia eka.

He rarauhe he manuka nga taru o runga; he ahua punga-punga te oneone.

Rota 6, Wahanga 2, Poraka XVI, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 248 nga eka; £1 15s. a raro o te utu mo ia eka.

He rarauhe he manuka nga taru o runga; he pai te oneone; e 20 nga eka ngaherehere.

Rota 7, Wahanga 4, Poraka XVI, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 762 eka e 3 ruuri; £1 5s. a raro o te utu mo ia eka.

Rota 8, Wahanga 5, Poraka XVI, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 905 nga eka; £1 5s. a raro o te utu mo ia eka.

Rota 9, Wahanga 6, Poraka XVI, Takiwa Ruuri o Mangaorongo: E 811 eka e 3 ruuri; £1 10s. a raro o te utu mo ia eka.

He Ngaherehere katoa, haunga te taha ki raro o ia wahanga, he wahi iti o reira, he rarauhe he manuka nga taru o runga. He pai te oneone; he tino whenua mo te hipi.

Rangitoto-Tuhua 74b, Tekiona 1.

ROTA 10, Wahanga 1, Poraka XI me XV, Takiwa Ruuri o Tuhua: 1,057 eka e 8 paati; e £2 a raro o te utu mo ia eka.

He kapi te nuinga o tenei whenua i te rarauhe ururua te tupu; he iti te wahi o te whenua e tupungia ana e te manuka. He ahua pai te oneone; ka taea te nuinga te parau. E iwa maero te tawhiti o taua whenua i Taumarunui; e taea atu ai me tika ma te huarahi hoiho me te rori kaata, atu i Taumarunui ki taua whenua.

Moehau Nama 2a Nama 2b.

ROTA 11, Wahanga 1, Poraka VI, VII, me IX, Takiwa Ruuri o Harataunga: 1,860 nga eka; £1 a raro o te utu mo ia eka.

He whenua pukepuke; he ngaherehere tetahi wahi, he rarauhe he manuka etahi wahi; kotahi tua-ono o te whenua kua tupungia e te karaihe; he nui te wai o te whenua, he maha hoki ona awa ririki. E taea atu ai me tika ma Kennedy Bay, hawhe maero te tawhiti, a tekau maero te tawhiti i Karamaene.

WHAKANARAMATANGA.

Me tiki atu nga mapi o nga whenua nei me nga pukapuka tino whakamarama i nga tikanga e hokona ai aua whenua, me nga pukapuka tena (*tender forms*) i te tari o te Poari Whenua Maori o Waikato-Maniapoto, Akarana, i nga pouta-peta tutata ranei ki nga whenua ka hokona nei; me tiki atu ranei i te tari o te Hekeretari mo nga Maa Maori, kei Poneke.

A. G. HOLLAND,
Perehitini o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato-Maniapoto.

WHAKAATU KUA REHITATIA ETAHI RIANA MO
ETAHI REITI KAORE ANO I UTUA I RARO I
TEKIONA 14 O TE TURE WHAKATIKATIKA
REITITANGA, 1913.

NOTEMEA kua ata whakataua kia utua nga reiti mo nga
whenua e mau nei nga ingoa i roto i te rarangi tuatahi
o te Kupu Apiti ki tenei, a ko nga moni mo aua reiti koia
era e mau nei i te rarangi tuarua o taua Kupu Apiti, a kaore
ano aua moni i utua mo te wa roa atu i te iwa marama: A
notemea i runga ano i nga tikanga kua whakaritea e te Ture,
he whakaatu tenei kua a rehitatia ki te Tari o te Rehita
Takiwa Whenua, Ponake, etahi riana ki runga ki aua whenua
hei puna mo aua reiti.

Na reira, i runga i nga tikanga o wahanga-tekiona (3) o
tekiona 14 o te Ture Whakatikatika Reititanga, 1913, tenei
ka panuitia kua rehitatia aua riana ki runga ki nga whenua e
mau nei nga ingoa i roto i te rarangi tuatahi o te Kupu Apiti
ki tenei.

KUPU APITI.

Namba.	RARANGI TUATAHI: Nga Ingoa o nga Whenua.	RARANGI TUARUA: Nga Moni Reiti.	
		£	s. d.
48	Tetahi wahi o Ngapakihia, ara Raetihi Nama 1	206	3 4
50	Waimarino Rahui A, Tekiona 1	17	17 6
51	Waimarino Rahui A, Tekiona 3	9	5 7
52	Waimarino Rahui A, Tekiona 4	8	10 3
53	Waimarino Rahui A, Tekiona 5	5	13 5
54	Waimarino Rahui A, Tekiona 6	11	17 2
55	Waimarino Rahui A, Tekiona 7	3	17 2
56	Waimarino Rahui A, Tekiona 8	9	9 2
57	Waimarino Rahui A, Tekiona 9	2	9 3
58	Waimarino Rahui A, Tekiona 10	8	3 7
59	Waimarino Rahui A, Tekiona 11	9	5 9
60	Waimarino Rahui A, Tekiona 12	10	10 6
61	Waimarino Rahui A, Tekiona 14	4	12 10
62	Waimarino Rahui A, Tekiona 17	23	14 4
63	Waimarino Rahui A, Tekiona 19A	9	5 6
64	Waimarino Rahui A, Tekiona 21	86	7 7
65	Waimarino Rahui B, Tekiona 3A	3	16 8
66	Waimarino Rahui B, Tekiona 3B Nama 1	8	10 8
67	Waimarino Rahui B, Tekiona 3B Nama 2A	14	14 0
68	Waimarino Rahui Nama 2	5	6 1
69	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona A	26	11 9
70	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona F	33	9 5
71	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona H	45	3 6
72	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona J	41	13 5
73	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona K	34	1 2
74	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona M	51	19 2
75	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona N Nama 2	28	7 3
76	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona S	17	13 1
77	Waimarino Rahui Nama 3, Tekiona T	2	14 6
78	Waimarino Rahui 5A Nama 1	19	0 5
79	Waimarino Rahui 5A Nama 5	9	5 1
80	Waimarino Rahui 5B Nama 1	29	9 7
81	Waimarino Rahui 5B Nama 2	34	9 4
82	Waimarino Rahui 5B Nama 5	17	4 6
83	Waimarino Rahui 5B Nama 6	31	9 3
84	Raetihi 2B 2B 2	7	14 5
85	Raetihi 2B 2B 3	12	18 7
86	Raetihi 2B 3B	6	7 3
87	Raetihi 2B 2C 1	6	8 4
88	Raetihi 2B 2C 3C	14	4 7
89	Raetihi 5B 1	16	3 3
90	Raetihi 5B 3	11	12 8
91	Rangipo Waiu 1B	19	17 2
92	Rangataua 2B 2	7	0 3
93	Rangiwaia 4F 15	10	11 8
94	Rangiwaia 4F 16 Nama 4	36	19 4
95	Rangiwaia 4F 16 4B Nama 2	13	8 6
96	Rangiwaia 4F 19	8	17 8
97	Waimarino Rahui 3, tetahi wahi o Teki- ona L	33	0 0

PETER BRASS,

Tiamana o te Kaute Kaunihera o Waimarino.

Raetihi te 20 o nga ra o Tihema, 1916.

PANUITANGA I RARO I TE TURE WHAKATIKA-
TIKA REITITANGA, 1913.

HE panuitanga tenei kua rehitatia e te Mea e nga Mema
Kaunihera me nga tangata o te Paro o Timaru i te
21 o nga ra o Tihema, 1916, ki roto ki te Tari Rehita Tiiti
o Christchurch, tetahi riana mo nga reiti mo tetahi whenua
Maori kei roto i te Paro o Timaru, ara mo te 15 eka e 2 ruuri
kei Maori Hill, e mohiotia nei ko te Rahui Maori 884 (wahi).

Ko taua riana he mea rehitatia i raro i te Ture Reititanga,
1908, me ona Ture Whakatikatika me te Ture hoki i whaka-
huatia i runga ake nei, a ko te nui o nga moni i rehitatia ai
taua riana o £298 ls. 11d., e whai ake nei te whakamarama-
tanga:—

	£	s.	d.
Reiti mo nga marama e ono, te ra hei utunga 31 Tihema, 1913..	21	5	0
Reiti mo nga marama e toru, te ra hei utunga 31 Macho, 1914 ..	19	9	7
Reiti mo te kotahi tau 1914 ki 1915 ..	75	3	4
Reiti mo te kotahi tau 1915 ki 1916 ..	81	5	0
<hr/>			
	£197	2	11
Tekau paiheneti mo te £197 2s. 11d. ..	19	14	0
Reiti mo te kotahi tau 1916 ki 1917 ..	81	5	0
<hr/>			
	£298	1	11

A he panuitanga ano hoki tenei kia tino mohiotia ai kaore
ano tetahi wahi o aua moni reiti i utua.

I tuhia ki Timaru i tenei te 22 o nga ra o Tihema, 1916.

D. VIRTUE,

Karaka o te Paro o Timaru.

Whakaaturanga i nga Tikanga e uru ai te Maori hei Hoia

WHAKAMARAMA KI Nga MAORI E HIAHIA ANA KIA URU
HEI HOIA.

(1.) Te Ritenga o te Whakauru

ME tono ki te Recruiting Officer, a mana e tuhituhi nga
kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te
Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia
haere te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta,
hei reira ra ano ia whakarere ai i tana mahi i whiwhi oranga
ai ia mona.

(2.) Tirohanga e te Takuta.

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru
ana hei hoia hei whakaatu ki a ia i te taima me te kainga e
tirohia ai ia e te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu
ia i reira tonu ki te puni hoia (camp).

(3.) Ki te Hikitia te Kainga Noho.

Ki te haere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi
atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa
o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehita
ia ki taua takiwa.

(4.) Nga Tikanga o te Whakauru.

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa
te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ki Niu Tireni
tiaatingia ai

(5.) Te Oati ki te Kingi.

Ko ia hoia me oati i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me
haina rawa i te pukapuka pera kua oti te whakarite.

(6.) Etahi Tikanga.

Ko te pakeke o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki
te wha tekau tau.

Ko te teitei o te tangata kua e poto iho i te 5 putu 4 inihi.
Ko te taumaha kua e nuku atu i te tekan ma toru toone.
Me tangata totika mo te whawhai.

(7.) Tirohanga e te Takuta.

Ko te titiro e te takuta he kowhiti i nga tangata maia,
tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i nga mea kaore
he mate o te tinana, o nga karu, o nga taringa; kaore he
whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana nga niho hei ngau-
ngau i ana kai.

(8.) *Nga Pu me nga Kakahu.*

Ma te Kawanatanga o Niu Tireni e whakarite, kaore he utu.

(9.) *Ko te Uta mo te Hoia.*

Ko te utu mo nga hoia e uru ana ki te *Expeditionary Force* i te marama tuatahi i te puni (*camp*) ko te utu ano e utua nei ki nga hoia o te *Territorial Force*, ara kia 4s. i te ra mo te paraiwete. Ko tenei moni ka whakaputaina ki ia hoia i ia tekau ra i ia tekau ma rima ra ranei.

Ka pau te marama tuatahi ka whakanukuhia ake te moni kia rite ki te moni e utua ana ki nga hoia o te *Expeditionary Force*, ara kia 5s. i te ra mo te paraiwete. Ka tangohia i roto i tenei moni nga moni e whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu tangata.

Ina eke ki runga ki te kaupuk hahi i nga hoia ki te whawhai e 2s. tonu te moni mo te ra e whakaputaina, ko te toenga, ara te 3s. i te ra, mehemea kaore ano i whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu, ka puritia taihoa e whakaputa ki tana hoia, ara kia tiaatingia ra ano ia. kia hoki mai ra ano ranei ki Niu Tireni; ki te mate te hoia ka whakaputaina tana moni ki tona uri tata i runga i ta te ture.

(10.) *Kereeme a nga Whanaunga tata mo tetahi Oranga.*

Ina tae ia hoia ki te puni (*camp*) me haina ia i tetahi puka puka whakamana i te Tari mo te Whawhai ki te tango i tetahi taha o tana moni kua whakatoea ra, i te hawhe ranei o tana moni, hei oranga, ina tonoa, mo ona whanaunga tata e noho kore oranga ana. "Whamere" tona tikanga ko te wahine, ko nga matua, ko nga tamariki ranei a taua hoia, ko tetahi tangata ranei i whakataua ki a ia, a muri atu ranei whakataua ai ki a ia, tetahi ota-oranga i raro i te Ture mo nga Tangata Rawakore, 1910.

CONTENTS.

LANDS—	PAGE
Declaring Native Land to be Crown Land	1-2
Consenting to the Payment of Revenues of Land to the Owners thereof	2
Partial Revocation of Order in Council	2-3
Declaring Land to be no longer subject to Part XV of the Native Land Act, 1909	3
Order re Partitioning of Maungauika B Nama 1B	4
Land for Landless Natives of the South Island	4
Native Lands for Sale by Public Tender, Waikato-Maniapoto District	12
 NOTICES—	
Sitting of the Native Appeal Court at Tikitiki	3
President of Waiariki Maori Land Board sitting as Judge of Native Court	4
Order of Adoption of a certain Child	4
Meetings of Maori Land Boards—	
South Island District, at Wellington	4
Ikaroa District, at Wellington	5-6
Waikato-Maniapoto District, at Ngaruawahia	7-9
Tokerau District, at Whangarei	9-11
Meeting of Assembled Owners—	
Waikato-Maniapoto District	11-12
Tokerau District	12
Instructions to Maoris desiring to enlist: How to do so	13-14
 ADVERTISEMENTS—	
Registration of Liens on Certain Lands for unpaid Rates	13

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e MAKAHA MAAKA, Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.